SMĚRNICE

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/66/ES

ze dne 13. července 2009

o mechanismu řízení kolových zemědělských a lesnických traktorů

(kodifikované znění)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na článek 95 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru [1],

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy [2],

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Směrnice Rady 75/321/EHS ze dne 20. května 1975 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se mechanismu řízení kolových zemědělských a lesnických traktorů [3] byla několikrát podstatně změněna [4]. Z důvodu srozumitelnosti a přehlednosti by měla být uvedená směrnice kodifikována.

(2) Směrnice 75/321/EHS je jednou ze zvláštních směrnic pro postup ES schvalování typu stanovený směrnicí Rady 74/150/EHS ze dne 4. března 1974 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se schvalování typu kolových zemědělských a lesnických traktorů, která byla nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/37/ES ze dne 26. května 2003 o zemědělských a lesnických traktorech, jejich přípojných vozidlech a výměnných tažených strojích, jakož i jejich systémech, konstrukčních částech a samostatných technických celcích [5], a stanoví technické požadavky na konstrukci zemědělských a lesnických traktorů z hlediska mechanismu řízení kolových zemědělských a lesnických traktorů. Tyto technické požadavky se týkají sbližování právních předpisů členských států tak, aby umožnily použití postupu ES schvalování typu stanoveného směrnicí 2003/37/ES na každý typ traktoru. Proto se ustanovení směrnice 2003/37/ES týkající se zemědělských a lesnických traktorů, jejich přípojných vozidel a výměnných tažených strojů, jakož i jejich systémů, konstrukčních částí a samostatných technických celků, vztahují na tuto směrnici.

(3) Touto směrnicí by neměly být dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení zmíněných směrnic ve vnitrostátním právu a jejich použitelnost uvedených v části B přílohy II,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

1. „Zemědělským nebo lesnickým traktorem“ se rozumí každé motorové vozidlo vybavené koly nebo pásy, které má alespoň dvě nápravy, jehož hlavní funkcí je vyvíjet tažnou sílu a které je zvláště konstruováno k tažení, tlačení, nesení nebo pohonu určitých nářadí, strojů nebo přípojných vozidel určených pro užití v zemědělství nebo lesnictví. Může být vybaveno pro přepravu nákladu a osob.

2. Tato směrnice se vztahuje pouze na traktory definované v odstavci 1, které jsou vybaveny pneumatikami a které mají maximální konstrukční rychlost od 6 km/h do 40 km/h.

Článek 2

1. Členské státy nesmějí odmítnout udělit ES schválení typu, vydat doklad uvedený v čl. 2 písm. u) směrnice 2003/37/ES ani udělit vnitrostátní schválení typu pro typ traktoru z důvodů týkajících se mechanismu řízení, pokud tento mechanismus splňuje požadavky stanovené v příloze I.

2. Členské státy nesmějí vydat doklad uvedený v čl. 2 písm. u) směrnice 2003/37/ES pro typ traktoru, který nesplňuje požadavky této směrnice.

---

[1] Úř. věst. C 161, 13.7.2007, s. 38.
[2] Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 19. června 2007 (Úř. věst. C 146 E, 12.6.2008, s. 73) a rozhodnutí Rady ze dne 22. června 2009.
[3] Úř. věst. L 147, 9.6.1975, s. 24.
[4] Viz část A přílohy II.
[5] Úř. věst. L 171, 9.7.2003, s. 1.

Členské státy mohou odmítnout udělit vnitrostátní schválení typu pro typ traktoru, který nesplňuje požadavky této směrnice.

Článek 3

Členské státy nesmějí odmítnout registraci ani zakázat prodej, první uvedení do provozu nebo užívání traktorů z důvodů týkajících se mechanismu řízení, pokud tento mechanismus splňuje požadavky stanovené v příloze I.

Článek 4

Změny nezbytné pro přizpůsobení požadavků přílohy I technickému pokroku se přijímají postupem podle čl. 20 odst. 3 směrnice 2003/37/ES.

Článek 5

Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 6

Směrnice 75/321/EHS, ve znění směrnic uvedených v části A přílohy II, se zrušuje, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení zmíněných směrnic ve vnitrostátním právu a jejich použitelnost uvedených v části B přílohy II.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze III.

Článek 7

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 1. ledna 2010.

Článek 8

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne 13. července 2009.

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předseda	*předseda*
H.-G. PÖTTERING	E. ERLANDSSON

PŘÍLOHA I

1. DEFINICE

1.1 **Mechanismus řízení**

„Mechanismem řízení“ se rozumí celek zařízení, jehož účelem je měnit směr pohybu traktoru.

Mechanismus řízení se může skládat z těchto částí:

— ovládací orgán řízení,

— převod řízení,

— řízená kola,

— popřípadě zvláštní zařízení, které je zdrojem posilové nebo nezávislé energie.

1.1.1 *Ovládací orgán řízení*

„Ovládacím orgánem řízení“ se rozumí část mechanismu řízení, kterou řidič přímo ovládá za účelem řízení traktoru.

1.1.2 *Převod řízení*

„Převodem řízení“ se rozumějí všechny části mezi ovládacím orgánem řízení a řízenými koly, s výjimkou zvláštního zařízení uvedeného v bodě 1.1.4. Převod řízení může být mechanický, hydraulický, pneumatický, elektrický nebo kombinací kterýchkoli z těchto druhů.

1.1.3 *Řízená kola*

„Řízenými koly“ se rozumějí:

— kola, jejichž polohu vzhledem k traktoru lze měnit přímo nebo nepřímo za účelem změny směru pohybu traktoru,

— všechna kola kloubových traktorů,

— kola na téže nápravě, u nichž lze měnit otáčky za účelem změny směru pohybu traktoru.

Samořízená natáčecí kola nejsou řízenými koly.

1.1.4 *Zvláštní zařízení*

„Zvláštním zařízením“ se rozumí část mechanismu řízení, která je zdrojem posilové nebo nezávislé energie. Zdrojem posilové nebo nezávislé energie může být jakýkoli mechanický, hydraulický, pneumatický nebo elektrický mechanismus nebo jakákoli jejich kombinace (např. olejové čerpadlo, vzduchový kompresor nebo baterie atd.).

1.2 **Druhy mechanismů řízení**

1.2.1 Podle zdroje energie potřebné pro natáčení řízených kol se rozlišují tyto druhy mechanismu řízení:

1.2.1.1 „*Ruční řízení*“, u něhož zdrojem energie pro řízení je pouze svalová síla řidiče;

1.2.1.2 „*Mechanismus řízení s posilovačem*“, u něhož zdrojem energie pro řízení je zároveň jak svalová síla řidiče, tak zvláštní zařízení podle bodu 1.1.4.

Za „mechanismy řízení s posilovačem“ se považují i mechanismy řízení, v nichž je energie potřebná k řízení normálně dodávána pouze zvláštním zařízením podle bodu 1.1.4, avšak u nichž v případě poruchy zvláštního zařízení lze použít pro řízení svalovou sílu řidiče;

1.2.1.3 „*Mechanismus strojního řízení*“, u něhož zdrojem energie pro řízení je výhradně zvláštní zařízení podle bodu 1.1.4.

1.3 **Ovládací síla řízení**

„Ovládací silou řízení“ se rozumí síla, kterou řidič působí na ovládací orgán řízení za účelem řízení traktoru.

2. POŽADAVKY NA KONSTRUKCI, MONTÁŽ A ZKOUŠENÍ

2.1 **Obecné požadavky**

2.1.1 Mechanismus řízení musí zajišťovat snadné a bezpečné ovládání traktoru a musí splňovat zvláštní požadavky stanovené v oddílu 2.2.

2.2 **Zvláštní požadavky**

2.2.1 *Ovládací orgán řízení*

2.2.1.1 Ovládací orgán řízení musí být snadno ovladatelný a uchopitelný. Musí být konstruován tak, aby umožňoval plynulou změnu zatáčení. Směr pohybu ovládacího orgánu řízení musí odpovídat požadované změně směru jízdy traktoru.

2.2.1.2 Ovládací síla řízení potřebná pro dosažení kruhu zatáčení o poloměru 12 m, počínaje z polohy pro jízdu v přímém směru, nesmí přesáhnout 25 daN. U mechanismu řízení s posilovačem, který není spojen s jiným zařízením, nesmí ovládací síla řízení v případě selhání dodávky posilové energie přesáhnout 60 daN.

2.2.1.3 Pro ověření, zda je splněn požadavek stanovený v bodě 2.2.1.2, musí traktor opisovat spirálovou dráhu rychlostí 10 km/h z výchozího přímého směru na suché rovné vozovce s dobrými adhezními vlastnostmi. Síla na ovládacím orgánu řízení se zaznamenává až do okamžiku, kdy se dosáhne polohy odpovídající kruhu zatáčení o poloměru 12 m. Doba trvání tohoto manévru (doba od okamžiku, kdy se ovládací orgán řízení začne natáčet, do okamžiku, kdy dosáhne polohy, při které se měří) nesmí přesáhnout 5 sekund v normálních případech a 8 sekund v případě poruchy zvláštního zařízení. Vykoná se jeden manévr doleva a jeden doprava.

Při zkoušce musí být traktor zatížen na svou maximální technicky přípustnou hmotnost, huštění pneumatik a rozdělení hmotnosti na nápravy musí odpovídat údajům výrobce.

2.2.2 *Převod řízení*

2.2.2.1 Mechanismus řízení nesmí mít elektrický nebo plně pneumatický převod řízení.

2.2.2.2 Převod řízení musí být konstruován tak, aby splňoval všechny požadavky provozu. Musí být snadno přístupný pro údržbu a kontrolu.

2.2.2.3 Pokud převod řízení není plně hydraulický, musí být možné řídit traktor i v případě poruchy hydraulické nebo pneumatické části převodu řízení.

2.2.2.4 Převod řízení, který je plně hydraulický, a dále zvláštní zařízení podle bodu 1.1.4 musí splňovat tyto požadavky:

2.2.2.4.1 jedno nebo více zařízení pro omezení tlaku musí chránit celek nebo část okruhu proti vzrůstu tlaku nad přípustnou mez;

2.2.2.4.2 zařízení pro omezení tlaku musí být nastavena tak, aby nebyl překročen tlak o hodnotě T rovné největšímu provoznímu tlaku podle údaje výrobce;

2.2.2.4.3 vlastnosti a dimenzování potrubí musí být takové, aby potrubí odolalo čtyřnásobku tlaku T (tj. čtyřnásobku tlaku, jehož dosažení umožňují zařízení pro omezení tlaku); potrubí musí být v potřebných místech chráněno a uspořádáno tak, aby riziko poškození nárazem nebo stykem s jinými částmi bylo co nejmenší a aby riziko poškození třením bylo zanedbatelné.

2.2.3 *Řízená kola*

2.2.3.1 Všechna kola mohou být řízenými koly.

2.2.4 *Zvláštní zařízení*

2.2.4.1 Zvláštní zařízení definovaná v bodě 1.1.4 a použitá v druzích mechanismu řízení definovaných v bodech 1.2.1.2 a 1.2.1.3 se schvalují za těchto podmínek:

2.2.4.1.1 Pokud má traktor mechanismus řízení s posilovačem podle definice v bodě 1.2.1.2, musí být možné jej řídit i v případě poruchy zvláštního zařízení, jak již bylo uvedeno v bodě 2.2.1.2. Pokud mechanismus řízení s posilovačem nemá vlastní zdroj energie, musí mít zásobník energie. Tento zásobník energie může být nahrazen samostatným zařízením, zajišťujícím přednostní dodávku energie do mechanismu řízení před ostatními mechanismy, které jsou napojeny na společný zdroj energie. Aniž jsou dotčena ustanovení směrnice 76/432/EHS ze dne 6. dubna 1976 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se brzdových zařízení kolových zemědělských a lesnických traktorů [1] týkající se brzdění, jestliže je hydraulický mechanismus řízení propojen s hydraulickým brzdovým systémem a jestliže jsou oba tyto systémy napájeny ze stejného zdroje energie, nesmí síla potřebná k ovládání mechanismu řízení přesáhnout 40 daN v případě selhání jednoho z těchto dvou systémů. Je-li zdrojem energie tlakový vzduch, musí být vzduchojem chráněn zpětným ventilem.

Je-li energie pro řízení normálně dodávána pouze zvláštním zařízením podle bodu 1.1.4, musí být mechanismus řízení s posilovačem vybaven zařízením, které musí upozornit na poruchu výstražným optickým nebo akustickým signálem, jestliže při poruše zvláštního zařízení přesáhne ovládací síla řízení 25 daN.

2.2.4.1.2 Jestliže má traktor mechanismus strojního řízení ve smyslu bodu 1.2.1.3 a má-li tento mechanismus plně hydraulický převod, musí být možné v případě poruchy zvláštního zařízení nebo motoru vykonat oba manévry stanovené v bodě 2.2.1.3 s použitím zvláštního doplňkového zařízení. Zvláštním doplňkovým zařízením může být zásobník s tlakovým vzduchem nebo plynem. Hydraulické čerpadlo nebo kompresor lze použít jako zvláštní doplňkové zařízení, pokud jsou tato zařízení poháněna koly traktoru a nemohou být od nich odpojena. V případě poruchy zvláštního zařízení musí být tato porucha opticky nebo akusticky signalizována.

2.2.4.1.2.1 Jestliže je zvláštní zařízení pneumatické, musí obsahovat zásobník tlakového vzduchu chráněný zpětným ventilem. Zásobník musí mít takový objem, aby bylo možné vykonat nejméně sedm plných otočení ovládacího orgánu řízení (z jednoho dorazu do druhého), než tlak v zásobníku poklesne na polovinu svého provozního tlaku. Tato zkouška se musí vykonat s řízenými koly mimo styk s vozovkou.

[1] Úř. věst. L 122, 8.5.1976, s. 1.

PŘÍLOHA II

ČÁST A

Zrušená směrnice a její následné změny

(uvedené v článku 6)

Směrnice Rady 75/321/EHS (Úř. věst. L 147, 9.6.1975, s. 24)	
Směrnice Rady 82/890/EHS (Úř. věst. L 378, 31.12.1982, s. 45)	pouze pokud jde o odkazy v čl. 1 odst. 1 na směrnici 75/321/EHS
Směrnice Komise 88/411/EHS (Úř. věst. L 200, 26.7.1988, s. 30)	
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/54/ES (Úř. věst. L 277, 10.10.1997, s. 24)	pouze pokud jde o odkazy v čl. 1 první odrážce na směrnici 75/321/EHS
Směrnice Komise 98/39/ES (Úř. věst. L 170, 16.6.1998, s. 15)	

ČÁST B

Lhůty pro provedení ve vnitrostátním právu a použitelnost

(uvedené v článku 6)

Směrnice	Lhůta pro provedení	Den použitelnosti
75/321/EHS	22. listopadu 1976	—
82/890/EHS	22. června 1984	—
88/411/EHS	30. září 1988 ([1])	—
97/54/ES	22. září 1998	23. září 1998
98/39/ES	30. dubna 1999 ([2])	—

([1]) V souladu s článkem 2 směrnice 88/411/EHS:
„1. Od 1. října 1988 nesmějí členské státy
— odmítnout udělit EHS schválení typu nebo vydat doklad uvedený v čl. 10 odst. 1 poslední odrážce směrnice 74/150/EHS nebo udělit vnitrostátní schválení typu pro typ traktoru ani
— zakázat první uvedení traktorů do provozu,
pokud mechanismus řízení tohoto typu traktoru nebo těchto traktorů splňuje požadavky této směrnice.
2. Od 1. října 1989 členské státy
— nesmějí již vydat doklad uvedený v čl. 10 odst. 1 poslední odrážce směrnice 74/150/EHS pro typ traktoru, jehož mechanismus řízení nesplňuje požadavky této směrnice, a
— mohou odmítnout udělit vnitrostátní schválení typu pro typ traktoru, jehož mechanismus řízení nesplňuje požadavky této směrnice."

([2]) V souladu s článkem 2 směrnice 98/39/ES:
„1. Od 1. května 1999 nesmějí členské státy
— odmítnout udělit ES schválení typu nebo vydat doklad uvedený v čl. 10 odst. 1 třetí odrážce směrnice 74/150/EHS nebo udělit vnitrostátní schválení typu pro typ traktoru ani
— zakázat první uvedení traktorů do provozu,
pokud tento typ traktoru nebo tyto traktory splňují požadavky směrnice 75/321/EHS ve znění této směrnice.
2. Od 1. října 1999 členské státy
— nesmějí již vydat doklad uvedený v čl. 10 odst. 1 třetí odrážce směrnice 74/150/EHS pro typ traktoru, který nesplňuje požadavky směrnice 75/321/EHS ve znění této směrnice, a
— mohou odmítnout udělit vnitrostátní schválení typu pro typ traktoru, který nesplňuje požadavky směrnice 75/321/EHS ve znění této směrnice."

PŘÍLOHA III

Srovnávací tabulka

Směrnice 75/321/EHS	Směrnice 98/39/ES	Tato směrnice
Článek 1		Článek 1
	Článek 2	Článek 2
Články 3 a 4		Články 3 a 4
Čl. 5 odst. 1		—
Čl. 5 odst. 2		Článek 5
—		Článek 6
—		Článek 7
Článek 6		Článek 8
Příloha		Příloha I
—		Příloha II
—		Příloha III